

**T.C. İSTANBUL TİCARET
ÜNİVERSİTESİ**

**DIŞ TİCARET ENSTİTÜSÜ
WORKING PAPER SERIES**

Tartışma Metinleri

WPS NO/ 180/2018-05

**BAĞIMSIZ DENETİM ŞİRKETLERİNİN YAYIMLADIĞI ŞEFFAFLIK RA-
PORLARI ÜZERİNDE BİR ARAŞTIRMA**

Gözde DEMİRÇALI¹

¹ gozde.demircali@hotmail.com İstanbul Ticaret Üniversitesi Muhasebe ve Denetim Tezli Yüksek Lisans Öğrencisi

Özet

Bu çalışmada, Bağımsız denetim şirketlerinin belirli Kamu Yararını İlgilendiren Şirket (KAYİK) denetimlerini yapan dört büyük denetim şirketlerinin 2017 şeffaflık raporlarını Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetimi Standartları Kurulunun (KGK) internet sayfasını kaynak olarak incelenmiştir. Sadece Deloitte denetim şirketinin 2017 şeffaflık raporu KGK sayfasında bulunmadığı için incelenememiştir. Araştırmanın amacı, dört büyük denetim şirketlerinin şeffaflık raporunda bulunması gereken unsurları ne derece yer verdiklerini detaylı olarak incelemektir. Kalite kontrol sisteminin denetim şirketleri açısından önemi, denetim şirketleri çalışanlarına şirketin hedeflediği amaçlar doğrultusunda etik ilkelere uygun davranıp davranmadığı konusundaki ihtiyatlılığına bakılmıştır. Kullanıcılar için istenilen beklentiyi karşılayıp karşılamadığına yayınlanan şeffaflık raporlarında tespit edilmeyi amaç edinilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Şeffaflık, Kalite Kontrol Sistemi, Bağımsızlık.

Abstract

In this study, the transparency reports of the four major audit firms of the independent audit firms, which conducted audits of certain Public Benefit Institutions, were examined by reference to the internet page of the Board of Public Oversight Accounting and Auditing Standards. Only the Deloitte audit firm's 2017 transparency report has not been published and has not been reviewed. The purpose of the study, they give the big four audit firms should have in place the elements to what extent transparency report is to examine in detail. The quality control system is important in terms of auditing firms, and auditing firms are looking at their prudence in terms of whether they are acting in compliance with ethical principles in line with the aims of the companies. It is aimed to be detected in the transparency reports published when the user can not meet the desired expectation.

Key words: Transparency, Quality Control System, Independence.

Giriş

Küreselleşen dünyada ticarete oluşan artış ile beraber şirketleri arasındaki rekabetinde arttığını görebilmekteyiz. Oluşan bu rekabet ortamında şirketleri arasında güven olgusu büyük önem teşkil etmektedir. Bu durumda şirketlerin kendi içlerinde barındırdıkları bu şeffaflığı kamuya yayarak daha rasyonel bir durum ortaya çıkarmaktadırlar. Bu durumda denetim şirketlerinden destek alınmaktadırlar. Ticaret içerisinde bulunan şirketler kendi şeffaflıklarını ortaya koymaya çalışırken denetim şirketleri de kendi içlerinde gerçekleşen faaliyetleri de hem müşteriler ile hem devlet hem de kamu ile paylaşmaktadırlar. Denetim şirketleri içlerinde gerçekleştirdikleri ve var olan çalışmalarını paylaşarak daha şeffaf bir ortam sağlayarak müşteri kitlelerini genişletmiş olmaktadır.

Bu çalışma 3 bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın amacı ülkemizde faaliyet gösteren dört büyük denetim şirketinin 2017 verilerine göre 2018 yılının başında paylaşmış oldukları Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından Kamu Yararını İlgilendiren Şirketlerin denetiminde asgari olarak belirlenen şartlar incelenecektir. Çalışmanın başında şeffaflığın genel ve mesleki anlamda ne ifade ettiği ve daha sonrasında asgari şartlar incelenip denetim şirketlerinin yayınlamak ile yükümlü olduğu bu raporların sağladığı faydalara yer verilecektir.

1. Şeffaflık

Şeffaflık, ticari sır niteliğindeki ve henüz kamuya açıklanmamış bilgiler hariç olmak üzere, şirket ile ilgili finansal ve finansal olmayan bilgilerin, zamanında, doğru, eksiksiz, anlaşılabilir, yorumlanabilir, düşük maliyetle kolay erişebilir bir şekilde kamuya duyurulması yaklaşımıdır (Gürol ve Tüysüzöğlü, 2016, s. 133). Şeffaflık raporunun tam anlaşılabilir sade ve sayısal veriler ile desteklenmesi önem arz etmektedir. Bir şirketin hem şeffaflığını hem kalite kontrol sistemlerinin kuvvetli olması aynı zamanda var olan güveni ve talebi de doğru orantılı yönde etkileyecektir.

Halka açık olan her şirket bağımsız denetime tabidir. Bu durumda şirketler kendilerini denetleyecekleri denetim şirketlerini kendileri seçerler. Seçmeden öncede denetim şirketlerinin her yıl yayınladıkları bu şeffaflık raporlarını temel alırlar. Bu yayınlanan şef-

faflık raporları, denetim Şirketlerinin ne kadar yetkin ve etkin olabileceğini az da olsa ortaya çıkarmıŐ olacaktır.

2. 2017 Verilerine Göre Türkiye de Yayınlanan Dört Büyük Denetim Şirketinin Şeffaflık Raporlarının Genel Bir Değerlendirmesi

Denetim Şirketlerinin düzenledikleri Şeffaflık raporları mali yıl bitiminden sonraki yılda ilk dördüncü ayın sonuna kadar hazırlamaları ve aynı süre içerinde hem KGK sitesinde hem de denetim Şirketlerinin kendi sitesinde bu raporu yayınlanmak durumundadır.

Şeffaflık raporları, denetim Şirketlerine ilişkin asgari olarak aŐađıdaki bilgileri içermesi gerekmektedir (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu, 2012, mad. 36):

- Hukuki yapısı ve ortakları hakkında açıklama,
- Kilit yöneticileri ve sorumlu denetçileri hakkında açıklama,
- İçinde yer aldığı denetim ağının hukuki ve yapısal özelliklerine ilişkin açıklama,
- İlişkili denetim Şirketleri ve diğer iŐletmelere ve bu ilişkilerin mahiyetine ilişkin açıklama,
- Organizasyon yapısı hakkında açıklama,
- Kalite güvence sistemi incelemesinin en son ne zaman yapıldığına dair bilgi,
- Bir nceki yılda denetim hizmeti verdiği KAYİK' lerin listesi,
- Denetçilerinin sürekli eğitimine yönelik izlenen politikalar hakkında açıklama,
- Bağımsızlıkla ilgili uygulamalarına ilişkin, bağımsızlık ilkesine uyumun gözden geçirilmiş olduğunu da teyit eden açıklama,
- Toplam gelirlerin finansal tablo denetimi, diğer denetimler ve denetim dışı hizmetler itibarıyla dağılımı gibi denetim faaliyetinin ağırlığını gösteren finansal bilgiler,
- Sorumlu denetçilerin Ücretlendirilme esaslarına ilişkin bilgiler,
- Kalite kontrol sisteminin tanıtımı ve bu sistemin etkin olarak çalıŐtıđına dair denetim Şirketi yönetiminin beyanı,
- Kurum tarafından istenen diğer bilgilerdir.

2.1. Hukuki Yapı ve Ortaklar Hakkında Açıklama

Temel alınan denetim şirketlerinde bu kısımda başta şirket ile ilgili bilgi verilip, şirket içi ortaklıkları hakkında ayrıca yurtdışı ve yurtiçi bağlantıları olup olmadığı konusunda, politikalarına ve önem verdiği başlıklar altında durulmuştur. Şirket içinde bulunan yönetim kurulunda yer alan yönetim kurulu başkan, yardımcısı ve üyelerin yani sorumlu denetçilerin, Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlerin ortaklıkları payları ve bunlara eş değer ortaklık tutarları yer almaktadır. Mali dönem içerisinde ortaklıktan ayrılan kişilerin de ayrıca dipnot şeklinde belirtilmesi gerekmektedir. Araştırma için temel alınan denetim şirketleri gerekli özeni gösterip gerekli ayrıntılara yer vermiştir.

Genel bakış itibari ile EY, DELOITTE (2017 şeffaflık raporu yayınlanmadığı için araştırmaya alınmamıştır), PWC ve KPMG denetim şirketleri yurtdışı şirketleridir. İncelenen bu denetim şirketlerinde ortaklıkların geniş bir özgeçmiş kısmı yer almamaktadır.

2.2. Kilit Yöneticiler ve Sorumlu Denetçiler Hakkında Açıklama

İncelenen denetim şirketlerinde yönetim kurulu üyeleri (kilit yöneticiler) ve sorumlu denetçilerin kimler olduğu belirtilmektedir. Bu kısımda görevinden ayrılan kişiler dipnot şeklinde raporda yer verilmelidir ve bu konu hakkında denetim şirketleri gerekli dikkati göstermişlerdir.

2.3. İçinde Bulunulan Denetim Ağının Hukuki ve Yapısal Özellikleri

İncelenen denetim şirketlerine bakıldığında genel olarak yurtdışı şirketleridir. Dünyaca tanınan ve sadece bağımsız denetim alanından değil de farklı alanlarda faaliyet gösteren denetim şirketleridir. Detaylı olarak faaliyet gösterdikleri diğer alanlardan bahsedilmemiştir, bağımsız denetim şirketlerinin internet sayfalarında bu faaliyet alanları yer almaktadır. Türkiye’de de genel olarak İstanbul merkezli olup Ankara, İzmir, Bursa olarak şubeleri bulunmaktadır. Büyük kesimi iş arz ve talebinin yoğun olarak bulunduğu İstanbul’dur. Her bir denetim şirketinin kendisine ait politikaları bulunmaktadır ve bu denetim şirketleri ile bağlantıları olan şirketler bu politikalara uymadığı zaman gruptan ayrılmak durumu ile karşı karşıya kalabilmektedirler.

2.4. İlişkili Denetim Şirketleri ve Diğer İşletmeler ile Bu İlişkilerin Mahiyeti

Araştırmaya konu edilen bu dört büyük şirketin küresel şirketler olup bu şirketlerin çatısı altında bulunan ve çeşitli hizmetler veren üye şirketler bulunmaktadır. Örneğin;

KPMG'nin 2018 yılında kamuya paylaştığı şeffaflık raporunda yer alan bir kısma bakılırsa, KPMG International'ın ana üyesi olan KPMG Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş. ile birlikte KPMG Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş. (KPMG YMM) ve KPMG Yönetim Danışmanlığı A.Ş (KPMG Yönetim) alt üye şirketleri olarak faaliyet göstermektedir. KPMG YMM tam tasdik ve vergi danışmanlığı hizmetleri, KPMG Yönetim ise danışmanlık ve eğitim hizmetleri vermektedir. Diğer 3 denetim şirketinin bu kısmı incelendiğinde bu ayrıntılara yer verildiği görülmektedir. Bu sayede şirketinin kökünün ve hangi dallarda faaliyet gösterdiği açıkça görülebilmektedir.

2.5. Organizasyon Yapısı

İncelenen bu dört şirketinin şeffaflık raporlarında organizasyon yapısının tablo halinde açıklayan ve bu şekilde raporunda sunan denetim şirketleri incelendiğinde bir denetim şirketi içinde bölümlendirilen organizasyon hem şema olarak açıklanıp ayrı olarak başlıklar altında yer verilmiştir. Örneğin; Yönetim Kurulu, Yönetim Komitesi, Denetim ve Risk Komitesi vb. İncelenen diğer üç denetim şirketi ise bu kadar detaya yer vermeyip ya başlıkları birer cümle ile açıklamakla kalmış ya da sadece şema da yer vermiştir.

2.6. Kalite Güvence Sistemi İncelemeleri

Araştırmaya konu edinilen dört büyük denetim şirketleri için ikisi kalite güvence adı altında daha kapsamlı konuyu ele almıştır hem şirket içi hem de şirket dışı incelemeler gerçekleştirmişlerdir. Diğer iki denetim şirketi ise sadece Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) tarafından inceleme yapılıp denetim şirketlerinin eksik yönlerinin olduğu takdirde bunların üzerinde durulduğuna ve geliştirildiğine dair bilgi verilmiştir. Şirket için eksik olan ve geliştirilmesi gereken kısımların neler olduğuna dair bilgiler raporlarda yer verilmemiştir. Deloitte şirketi 2017 şeffaflık raporu yayınlamadığı için bu bilgilerin güncel haline ulaşamamıştır.

2.7. Denetim Hizmeti Verilen KAYİK' ler

Şeffaflık raporlarının düzenlenmesine esas teşkil eden şirketlerin isimlerinin yayımlandığı ana başlıktır. Bu bölümde yalnızca şirket isimlerinin yayımlanması ile iktifa edilmektedir (Demirkan ve Polat, 2016, s. 10). Dört büyük denetim şirketlerinin şeffaflık raporlarına bakıldığında faaliyet dönemleri içerisinde denetim hizmeti verilen KAYİK listelerini paylaşmışlardır.

2.8. Sürekli Eğitim Politikası

Türkiye’de 26.12.2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi Gazete ’de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği’nin sürekli eğitim başlığını taşıyan 25’inci maddesinde “Denetçiler, teorik bilgilerinin ve mesleki becerilerinin yeterli bir seviyede tutulmasını, mesleki etik ilkelere uyulmasını, mesleki alandaki değişikliklerin takip edilmesini ve mesleki gelişimlerini temine yönelik olarak sürekli eğitime tabi tutulur” ifadesi yer almaktadır. Aynı yönetmeliğin 36’ncı maddesinde ise bağımsız denetim şirketlerinin yayınlamak zorunda oldukları şeffaflık raporlarında kurumlarına ait sürekli eğitim politikaları hakkında bilgi vermeleri de zorunlu kılınmıştır (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu, 2012).

Denetim şirketleri kendi içlerinde yeni başlayan, uzman denetçiler ve sorumlu denetçilerde dâhil olmak üzere hepsinin kendi düzeylerine göre eğitimler düzenlemektedirler. Bu eğitimler sadece sınıf içi eğitimler olmayıp yeri geldiğinde yurtdışı, e-learning ve teknik eğitimler olmaktadır. Verilen eğitimler güncel bilgileri kapsamaktadır. Şeffaflık raporlarında yer verilen bu kısma çalışanların statüleri ile beraber hangi eğitimler alması gerektiği ve bunun ne kadar süreyi de içerdiği ile ilgili bilgilerin verildiği bölümdür. İncelemeye konu alınan dört büyük denetim şirketi detaylı olarak tablo biçiminde paylaşımına sunmuştur.

2.9. Bağımsızlık İlkesine Uyum

Bağımsızlık ilkesine uyum da Uluslararası Etik Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Profesyonel Muhasebeciler için Etik Kurallar ilkelerine uygun olarak davranılması konusunda denetim şirketleri bünyelerinde çalışanlarının bu ilke ve kurallara uygun hareket etmelerini istenmektedir. KGK tarafından yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği’nin 22. maddesinde bağımsızlık, denetçi ve denetim şirketlerinin;

- Denetlenen işletmeden bağımsız ve tarafsız olması,
- Denetlenen işletmenin karar alma süreçlerine katılmaması ve
- Bağımsızlıklarını ortadan kaldırabilecek özel durumlarının bulunmaması şeklinde tanımlanmıştır.

Denetim faaliyetini yürütmeleri esnasında Dürüstlük, Nesnellik, Mesleki Yeterlilik ve Gerekli Özen, Gizlilik, Mesleki Davranış gibi temel ilkeler göz önüne alınarak mesleki

faaliyetlerini yerine getirirler. Her denetim şirketinin kadrosuna katılan kişi için bağımsızlık konusunda eğitimler verilmektedir. Denetim şirketleri şeffaflığa ve bağımsızlık konusunda dikkatli süreçler izlemektedir. Bir denetim şirketi hem grup içinde ve hem grup dışında ne kadar bağımsız ise ortaya çıkan raporlarda o denli özgün ve gerçekçi durumu yansıtmaktadır. Etik kurallara uygun davranmak adına şirket çalışanları ile denetlenen şirket arasında finansal çıkarları sağlamak için bir iş birliği içerisine girilmesini yasak olmakla beraber bu durumu önlemek adına çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Bağımsızlık ilkesine uymayan çalışanlar disiplin cezası almaktadırlar. Denetimlerin hem şekilde bağımsız hem de görünürde bağımsız olarak iki tür olarak gerçekleştirilmesi istenmektedir.

Şekilde bağımsızlık, denetim şirketinin ve denetçilerin konuya ilişkin tüm durum ve şartları değerlendiren makul ve bilgi sahibi üçüncü kişilerde, dürüstlük, tarafsızlık ve mesleki şüphecilikten ödün verdiği intibasını oluşturabilecek durum ve davranışlardan sakınmasıdır.

Esasta bağımsızlık ise denetçinin dürüstlük, tarafsızlık ve mesleki şüphecilik içinde hareket etmesini temin ederek, mesleki muhakemesini olumsuz etkileyebilecek tesirlerden arı olarak görüş açıklamasıdır (Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu, 2012, mad.22/1a). Dört büyük denetim şirketi de raporlarında bağımsızlık konusuna büyük bir özen ile değinmiştir ve işlemiştir. Bağımsızlık, denetim için olmazsa olmaz bir şarttır denilebilmektedir.

2.10. Gelirin Dağılımı

Bağımsız denetim şirketlerinin yayınladığı şeffaflık raporlarında bu kısım finansal bilgiler başlığı adı altında finansal tablo denetiminden, diğer denetim faaliyetlerinden elde edilen ve denetim dışı elde edilen gelirlerin rakamsal tutarları tablo biçiminde paylaşılmıştır. Danışmanlık ve defter tutma hizmeti de verilmesi halinde bundan da elde edilen gelir de ayrı başlık olarak paylaşılmaktadır.

2.11. Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirilme Esasları

Sorumlu denetçilerin ücretlendirmeleri, ayık maaşları, primleri, performansları karşılıklarında verilen prim ödemeleridir. Bu durum sık sık düzenli olarak kontrol edilmektedir.

İncelenen her denetim şirketinde şirket politikalarının farklılığından dolayı ücretlendirme esası farklılık göstermektedir.

2.12. Kalite Kontrol Sistemi

Denetim şirketleri etkin bir kalite kontrol ortamının sağlanması için Kamu Gözetim Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu tarafından yayımlanan Türkiye Denetim Standartları Kalite Kontrol Standardı (KKS 1) göz önüne alarak buradaki hükümleri yerine getirmek ile yükümlüdürler. Denetim şirketleri burada yayımlanan kurallarına kendilerine ilke ediniş devamlılığını sağlarlar. KGK tarafından yayımlanan bu standardın unsurları şu şekildedir (Uluslararası Bağımsız Denetim ve Güvence Denetimi Standartları Kurulu, 2012, m.16, s.10):

- Denetim şirketi bünyesinde kaliteye ilişkin liderlik sorumlulukları,
- İlgili etik hükümler,
- Müşteri ilişkisinin ve denetim sözleşmesinin kabulü ve devam ettirilmesi,
- İnsan Kaynakları,
- Denetimin yürütülmesi ve
- İzlemedir.

Araştırmaya konu edilen denetim şirketleri incelendiklerinde raporlarında kalite kontrol unsuruna derinlemesine inildiği ve detaylı rapor verildiği görülmektedir. Denetim şirketi bütün çalışanları için belirlediği davranış kuralları başta olmak üzere işletme içerisinde birim yöneticilerinin sorumlulukları, uygun denetim ekibinin belirlenmesinden denetim sürecinin aşamaları, sözleşme kısmında rapor kısmına kadar, insan kaynaklarından performansa dayalı atamalara kadar büyük özen ve titizlik göstererek ne şekilde yapıldığına dair bilgileri içermektedir. Denetim şirketleri kendilerinden bağımsız şirketleri denetlemelerin yanında kendi içlerinde uyumu ve ortaya çıkabilecek risk durumlarını da değerlendirirler. Ayrıca bazı durumlarda kendi şirketlerinden bağımsız olan inceleyciler tarafından bu görev gerçekleştirilir. Eğer tespit edilen risk grupları var ise o zaman bu durumun ortadan kaldırılması ve iyileştirilmesi için çözüm üretilmesi gerekmektedir. Hizmet verilen müşterilerden raporlama sonunda geribildirim görevi üstlenen ve verilen hizmetin kaliteli olup olmadığı hakkında bir dönüş istenir ve bu sonucun oluşumunu

sağlayan denetim şirketlerine özel resmi programları mevcuttur. Böyle bir sistemin varlığı ortaya çıkan sorunları ve iyileştirilmesi gerek tarafların tespit edilmesidir.

Bir denetim şirketinin iç kontrolün sağlam olması ile risk doğru orantılıdır. Bu aynı zamanda iç kontrolün sağlam olması müşteri potansiyeli ile de doğrudan ilişkilidir. Risk faktörü genel olarak oluşmasını engellemek için gerekli önlemlerin alınması ve oluşmaması için ön çalışmalar yapılması gerekmektedir. İç kontrol sistemi bu durumda devreye girmekte ve şeffaflığın, bağımsızlığın, gizliliğin, yapılan işlerin daha profesyonel bir şekilde ilerlemesi sağlanmaktadır. İncelenen denetim şirketlerinde sürdürülebilir denetim kalitesinden bahsedildiği görülmektedir. Burada hem var olan çalışanların hem de denetim süreçlerinin daha yenilikçi ve daha kaliteli bir şekilde ilerlemesini kontrol ederek devam etmektedir. Ayrıca kalite kontrol, hem işletme içinde hem de işletme dışından da destek alınarak yapılabilmektedir. Amaç, incelemelerin nesnellliğini artırmak daha gerçekçi sonuçlar çıkarmaktır.

Araştırmaya konu edilen denetim şirketleri sundukları şeffaflık raporlarındaki tarih aralığında yapılan denetim çalışmalarından incelemeye konu edecek çeşitli örnekler seçerler ve kalite kontrol açısından değerlendirirler, denetimde yapılan bir kalite kontrol bulgusuna rastlanıp rastlanmadığını da raporunda yer vermektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Dört büyük denetim şirketine ait 2017 yılı şeffaflık raporları incelenmiştir ve Deloitte şirketi bu araştırma sırasında güncel 2017 şeffaflık raporu yayınlanmadığı için sadece diğer 3 denetim şirketi (EY, PWC ve KPMG) incelenip ve şu sonuçlara ulaşılmıştır:

Denetim şirketlerinin yayımladıkları 2017 şeffaflık raporlarında KGK da belirlenen hususlara açık ve net bir şekilde yer verilmiş olup hem şirketi içsel ve dışsal etkilere karşı güçlü tutacak hem de şirket politikalarını uyguladıklarını anlaşılır bir şekilde görülebilmektedir. Denetim şirketleri, tüm sorumlu denetçiler, denetçi ve denetçi yardımcıları için sürekli eğitim politikalarına önem verip bu yönde güncel olaylar takip ederek gerek sınıf içi gerek e-learning gerekse de yurtdışı eğitimler programlayıp çalışanlarını görev aldıkları pozisyonda kendilerini geliştirmeleri konusunda eğitimler düzenlemektedirler. Şeffaflık raporunda bahsedilen unsurlardan biri kalite kontrol sistemi, denetim şirketleri denetimden önce ve denetimden sonra ki kısımlarda oluşabilecek olumsuz durumları tespit etmek, risk oluşabilecek bulguları kontrol altına almak için ne kadar önem verildiği raporlarda görülmektedir.

Araştırmaya konu edinilen denetim şirketlerinin şeffaflık raporlarında bağımsız ilkesine uyum kısmında önlemler alınmasına yönelik gerekli bilgiler yer verilmiştir. Bağımsız denetim şirketleri, bağımsızlıktan oluşabilecek riskleri engellemek için çalışanlara bağımsızlık ile ilgili eğitimlere yer verildiği bilgisi raporda gözükmemektedir. Bütün önlemlerin alınıp olumsuz durumların oluşmaması için uygun olan kontrol sistemi kurulduğu raporda gözlemlenmektedir.

Sonuç olarak, incelenen denetim şirketleri açık ve net bir şekilde bütün gerekli hususlara yer vermiştir. Çalışanlarını ve şirketin etik ilkelere uyumlu davranıp, geliştirilmesi gereken konular tespit edilip üzerlerinde durulması gerektiği raporda belirtilmiştir. Ortaya çıkan riskli durumlar ve bu durumları ortadan kaldırmak için hangi yönde bir geliştirme izledikleri açıkça yer verilmesi halinde yayınlanan raporun ismine uyumlu bir sonuç elde edilebilir.

Kaynakça

Demirkan, A. ve Polat, Y. (2016, Nisan-Haziran). Bağımsız Denetim Şirketleri şirketlerinin Şeffaflık Raporları- Uluslararası Uygulamalar ve Türkiye. Muhasebe ve Denetim Dünyası(1), s.s. 1-13.

Gürol, B. ve Tüysüzoğlu, T. (2016, Ocak). Türkiye'de Kamu Yararını İlgilendiren Şirketler Nezninde Bağımsız Denetim Yapan Denetim Kuruluşlarının Şeffaflık Raporları Üzerinde Bir İnceleme. Muhasebe ve Denetime Bakış(47), s.s. 131-148.

Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurulu. (2012, Aralık 26). Bağımsız Denetim Yönetmeliği. Şeffaflık raporunun hazırlanması ve duyurulması(28509).

Uluslararası Bağımsız Denetim ve Güvence Denetimi Standartları Kurulu(IAASB). (2012). Uluslararası Kalite Kontrol Standardı (KKS) 1. Mart 4, 2018 tarihinde Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu: www.kgk.gov.tr.